

Jūratė TERLECKAITĖ

„DĖL NIEKO NESIGAILIU“

POKALBIS SU BALETO SOLISTE IR PEDAGOGĖ AUŠRA GINEITYTE

Aušra GINEITYTĖ (g. 1962) – žinoma XX a. pabaigos – XXI a. pradžios baleto solistė, šokusi Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre, sukūrusi daug klasikinių (Alyvų fejė Piotro Čaikovskio „Miegančiojoje gražuolėje“, Franciska „Žydrajame Dunojuje“ pagal Johanno Strausso muziką, Gatvės šokėja Ludwigo Minkaus „Don Kichote“) ir šiuolaikinių vaidmenų (Motina Antano Rekašiaus „Amžinai gyvi“, Ledi Makbet Osvaldo Balakausko „Makbete“, Medėja Antano Rekašiaus „Medėjoje“ ir kt.). Ji buvo viena pirmųjų šiuolaikinės Jurijaus Smorigino choreografijos epizodų atlikėja, šoko Anželikos Cholinos šokio spektakliuose „Moterų dainos“, „Karmen“ (pagrindinis vaidmuo), „Bernardos Albos namai“ ir kt. Jau dvidešimt dvejus metus buvusi šokėja dirba Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baleto skyriaus pedagoge. Apie baletą, vaidmenis ir mokytojos darbą su Aušra Gineityte kalbasi Jūratė TERLECKAITĖ.

I REGRET NOTHING. AN INTERVIEW WITH THE BALLET SOLOIST AND EDUCATOR AUŠRA GINEITYTĖ

Aušra GINEITYTĖ (b. 1962), a well-known ballet soloist in the late 20th and early 21st century with the Lithuanian National Opera and Ballet Theatre, danced many classic parts, such as the Lilac Fairy in The Sleeping Beauty by Piotr Tchaikovsky, Francisca in The Blue Danube to music by Johann Strauss, and the Street Dancer in Don Quixote by Ludwig Minkus. She also played more contemporary parts, including the Mother in Forever Alive by Antanas Rekašius, Lady Macbeth in Macbeth by Osvaldas Balakauskas, and Medėja in Rekašius' Medėja. She was one of the first performers of Jurijus Smoriginas' contemporary choreography pieces, and danced in Anželika Cholina's dance spectacles Women's Songs, Carmen (the main role) and The House of Bernarda Alba, to name just a few. For twenty two years, the former dancer taught in the Ballet Department at the National M.K. Čiurlionis School of the Arts. Jūratė TERLECKAITĖ talks with Aušra Gineitytė about ballet, her roles, and the job of a teacher.

Prašyčiau prisiminti savo pirmuosius žingsnius į baletą.

Mano a. a. dėdė, tėvelio pusbrolis Adomas Gineitis, buvo pramoginių šokių šokėjas. Jiedu buvo artimi draugai, dažnai svečiuodavomės pas dėdę. Aš pagal muziką ką nors pašokdavau. Dėdė pastebėjo šį mano pomėgį. Tėvai nusivesdavo mane į Operos ir baleto teatrą Jono Basanavičiaus gatvėje. Teatras man tapo kažkokių stebuklu. Iš pradžių niekas manęs neagitavo rinktis baletą. Dėdienė, pamačiusi skelbimą apie vaikų priėmimą į šokio saviveiklos būrelį Geležinkelininkų rūmuose, tėvams pasiūlė mane ten nuvesti. Tuomet buvau šešerių metukų. Padedant mokytojai, žymiajai balerinai Marijai Juozapaitytei-Kelbauskienei, man ėmė sektis. Būrelyje buvau pati mažiausia, bet labai norėjau šokti, šokdavau net solo numerius. Belankant šokių būrelį, mokytoja Viktorija Lipnickaitė-Baulienė patarė mamai nuvesti mane į priėmimą į M.K. Čiurlionio menų mokyklos Choreografijos skyrių. Pabandžiau, buvau priimta, prasidėjo įtemptas darbas. Sakoma, kad reikia turėti daug įvairių mokytojų, bet taip atsitiko, kad mano klasikinio šokio mokytoja visus aštuonerius metus nuo ketvirtos iki vienuoliktos klasės buvo Leokadija Šveikauskaitė-Dumšaitienė. Jai esu be galo dėkinga, nes ji išmokė šokio technikos, sceninės kultūros, savarankiškumo, mokėjimo pakovoti už save. Mes pas ją išėjome gyvenimo mokyklą, kaip po mokyklos nepalūžti, o eiti pirmyn. Savo mokytojai norėčiau pastatyti paminklą, knygą parašyti, bet to nemoku daryti. Teatre patekau į labai geras pedagogės Lidijos Šulgos-Tamulevičienės rankas. Ji mane, dar visiškai jauną baleto artistę, priėmė į solisčių klasę. Tuo metu solistės ir kordebaletos šokėjos dirbdavo atskirai. Ji buvo mano repertitorė visus mano darbo teatre metus – mokė įvairių scenos meno subtilybių, tobulinti šokio techniką, kurti vaidmenis ir

Aušra Gineitytė ir Petras Skirmantas spektaklyje „Šopeniana“. M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baleto skyrius. Asmeninio archyvo nuotrauka

t. t. Dar man labai pasisekė, kad atėjau į teatrą tuo metu, kai baletu trupei vadovavo Vytautas Brazdylis. Jis labai rėmė, palaikė čiurlioniukus, jiems skyrė vaidmenis. Mums buvo uždegta žalia šviesa. Žinoma, reikėjo atkakliai dirbti, tobulėti. Taip pamažu įsitvirtinau teatro baletu trupėje.

Kokius sukūrėte pagrindinius vaidmenis, ar jie buvo Jums artimi?

Tuo metu trupėje buvau labai aukšta, tai man šiek tiek padėjo gauti solinius vaidmenis. Pirmas didesnis vaidmuo buvo Alyvų fėja „Miegančiojoje gražuolėje“. Jį gavau antrais darbo metais teatre. Tiesa, Alyvų fėjos variaciją prologe jau buvau šokusi mokyklos baigiamajame koncerte. Pateikiu paraišką atlikti šį vaidmenį, patekau į trečią ar ketvirtą sudėtį. Aukščiau manęs buvo Loreta Bartusevičiūtė, Neli Beredina, Rūta Railaitė. Tačiau taip susiklostė, kad Alyvų fėją šokau jau antroje premjeroje. Vėliau kurį laiką buvau jau „etatinė“, vienintelė šio vaidmens atlikėja. Turbūt taip nutiko todėl, jog tam tiko mano fiziniai ir techniniai duomenys. Vėliau sukūriau kitus didesnius vaidmenis – Gatvės šokėją „Don Kichote“, Sinjorą Kapuletį „Romeo ir Džuljetoje“. Turiu prisipažinti, kad nuo atėjimo į teatrą supratau, jog Odeta-Odilija niekada nebūsiu. Pagal fizinius ir kitus duomenis balerinas, kaip bėgikės, suskirstyčiau į sprinteres, stajeres ir maratoningas. Odeta-Odilija – tai jau maratonas. Mokykloje man trūko duetinio šokio įgūdžių, nes klasėje buvo mažai berniukų, aš buvau aukšta, todėl neturėjau partnerio. Jaučiau, kad „neįkašiu“ Odetos vaidmens, nors mano fiziniai duomenys tiko jam.

Šokau pagrindinius vaidmenis, kurie, sakyčiau, pasirinko mane. Paskui ėmė ryškėti, kad man tinka ir patinka charakteriniai vaidmenys, pavyzdžiui, Gatvės šokėja. Tuo laiku Maskvos, Leningrado teatruose kiekviename veiksme Gatvės šokėją atlikdavo vis kita balerina, pas mus šoko ta pati, ir su puantais, ir su bateliais. Gatvės šokėjos vaidmuo man buvo labai prie širdies, ir vos pamačiusi „Don Kichotą“ supratau, kad labai noriu šokti kaip tik šį vaidmenį. Visuose spektakliuose, kuriuose buvo čigonų, ispanų, vengrų personažų, su džiaugsmu juos šokau. Buvau charakterinė šokėja, bet negaliu pasakyti, kad į klasikinius vaidmenis žiūrėjau atsainiai. Jokiū būdu. Su didžiule meile, atida ir pagarba dirbdavau kiek galiu, kad padaryčiau kuo geriausiai, ir tuo metu kuriamas vaidmuo man būdavo pats svarbiausias, brangiausias ir mylimiausias. Prie jų priklausė Alyvų fėja. Atrodytų, kad per visą spektaklį sušokti dvi variacijas nėra ypatinga. Bet tos variacijos labai sudėtingos, joms atlikti, perteikti Alyvų fėjos personažą skyriau labai daug dėmesio, įdėjau daug jėgų. Bėgant metams, mano repertuare atsirado ir šiuolaikinio šokio, tuo metu, kai nebuvo jokios jo mokyklos. Ačiū Jurijui Smoriginui – jo dėka laisvu nuo repetitijų teatre laiku kūrėme šokio miniatiūras televizijos laidai „Choreografinės miniatiūros“ (pagal Stasio Krasausko graviūras „Moters gimimas“, „Paukštis vėjyje“), kurią Smoriginas pristatė stojamajam egzaminui į tuometinę Leningrado konservatoriją, ir kt. O Jurijaus Smorigino „Requiem“ man buvo kaip stebuklas, kaip šviežio oro gurkšnis. Su didžiausiu entuziazmu repetuodavau. Po to šokau jo pastatyme „Bernardos Albos

namai“. Mus gyrė teatro vadovybė, miniatiūros atsirado teatro repertuare. Tačiau didesnio teatro vadovybės palaikymo, paskatinimo nesulaukėme. Visą laiką buvo replikuojama: „Ai, šitie *modernistai!*“

Dėl nieko savo karjeroje nesigailiu, visko turėjau pakankamai, nors dabar matau, kad galėjau daugiau pasispausti, sukurti daugiau vaidmenų. Šiandien, matydama, kaip keičiasi teatro repertuaras, šokio menas, pagalvoju, kad, ko gera, gimiau dešimt metų per anksti. Teatro repertuare atsirado neoklasika (Boriso Eifmano, Kirillo Simonovo, Krzysztofo Pastoro pastatymai). Juose būčiau sukūrusi daugiau, nes man visą laiką norėjosi naujovių, o šiandien atsirado Martyno Rimeikio „Procesas“ – mano manymu, išskirtinis reiškinys Lietuvos baletu. Pasvajokime. Jei dabar šokčiau teatre ir Rimeikis nebūtų man skyręs vaidmens savo spektaklyje, matyt, eičiau ir siūlyčiausi pati, nes labai norėčiau save išbandyti tokioje choreografijoje. Lietuvoje gastroliavusios neoklasikinio šokio trupės (Maurice'o Bėjart'o baletas, Ženevos baletas) man paliko milžinišką įspūdį, nes jų baletai turėjo turinį, siužetinę liniją. Man visada šokis turi turėti prasmę, šokis turi būti apie ką nors, turi papasakoti, kas tu esi. Baletu spektaklyje turi būti ne tik šokėjas, bet ir artistas. Smorigino pastatyme „Makbetas“ ledi Makbet buvo vienas mano kertinių vaidmenų. Vėliau Anželikos Cholinos „Medėjoje“ sukūriau Medėjos vaidmenį pagal antikinį siužetą. Suvaidinti tai, kuo nesi, netgi priešingą tau personažą – didžiulis iššūkis. Tiesa, Medėjos vaidmens nešokau premjeroje, šoko Eglė Špokaitė ir Loreta Bartusevičiūtė. Pamačiusi spektaklį supratau, kad labai labai noriu būti Medėja. Apie tai pasakiau Anželikai Cholinai, ir ji sutiko, kad aš atlikčiau šį vaidmenį, kuris man vienas brangiausių. Šios mano suvaidintos moterys – stiprios asmenybės. Deja, teatras nei Smorigino, nei Cholinos spektaklių nepuoselėjo. Suprantu, kad nacionalinio teatro pagrindas yra klasika, bet greta jos repertuare reikia turėti ir kitokio žanro šokio spektaklių. Cholinos šokio teatre šokau daugiau nei dešimt metų, jame mano paskutinis spektaklis buvo „Moterų dainos“. Tuomet man buvo beveik penkiasdešimt. Cholinos šokio žanras – unikalus. Jos spektaklius pavadinčiau baletu dramomis. Labai daug naujos patirties davė kad ir iš mažų miniatiūrų susidedantys baletai „Meilė“, „Moterų dainos“, nes juose šokome su dramos artistais. Su jais šokau ir „Karmen“. Nors minėtuose spektakliuose nereikėjo šokti su puantais, atrodytų, buvo lengviau, bet taip nebuvo. Čia žymiai didesnis emocinis krūvis, kuris kartais pareikalauja ne mažiau jėgų, bet ir satisfakcija didesnė. Dėl nieko nesigailiu.

Stebint Jus scenoje buvo gaila matyti, kad Jūsų talentas ne iki galo panaudojamas, Jums skiriama per mažai vaidmenų.

Galėjo būti. Kaip minėjau, labai džiaugiuosi, kad atėjau į teatrą Brazdylio vadovavimo trupei laikais. Vėliau jį pakeitė Elegijus Bukaitis, kuris mane labai mylėjo, skatino visur šokti. Noriu jam labai padėkoti. Į karjeros pabaigą galbūt galėjau turėti daugiau vaidmenų. Nepaskyrė man, ir aš nepakovojau dėl Marinos vaidmens baletu „Graikas Zorba“. Jo man nedavė motyvuodami, kad sudėtingi duetai, partneriai neaukšti, netinku dėl ūgio. Premjeroje pamačiau, kad Mariną šoka už

Voldemaras Chlebinkas – Espada, Aušra Gineitytė – Gatvės šokėja Ludwigo Minkaus balete „Don Kichotas“.
Lietuvos valstybinis operos ir baleto teatras. Asmeninio archyvo nuotrauka

mane aukštesnės balerinos. Nenoriu gilintis ir prisiminti negatyvių dalykų, kurių buvo, yra ir bus. Kaip mokytoja galiu patarti savo mokinėms, kad reikia išmokti susitvardyti, nepalūžti ieškant savo kelio.

Ar sušokote visus vaidmenis, apie kuriuos svajojote mokykloje?

Mokykloje neturėjau vaidmens, apie kurį būčiau svajojusi. Nuostabiausias spektaklis, klasikinio baleto šedevras ir pavyzdys yra „Žizel“. Visu kuo, ir gilumu, ir romantiškumu, ir kompaktiškumu. Man jis pats tobuliausias klasikinis baletas. Man įdomu buvo stebėti Žizel išprotėjimo sceną – kaip skirtingos balerinos ją atlieka, bet aš pati nesvajojau jos sušokti. Ką tik atėjusią į teatrą mane labai žavėjo „Don Kichote“ Gatvės šokėjos vaidmens atlikėjos Loreta Bartusevičiūtė, Vijolė Parutytė, bet ne Kitri vaidmuo. Gal pati sau „užsikroviau stogą“? Žinojau, kad ką galiu daryti, turiu daryti maksimaliai gerai. Toks perfekcionizmas gal iš mano mamytės, buvusios buhalterės.

Ar yra vaidmuo, kuris buvo artimiausias, labiausiai pavykęs?

Man svarbiausia buvo kuriamas vaidmuo. Mane labiau „šildydavo“ ne klasikinis vaidmuo, o laisvos plastikos charakterinis personažas. Tiek klasikiniam, tiek charakteriniam vaidmenyje norėdavosi, negriaunant choreografo sumanymo, pridėti savo niuansų, kurti kartu. Kūryba pratrūkdavo charakterinėje, neoklasikinėje ir laisvesnės plastikos choreografijoje.

Ar su daugeliu įdomių partnerių teko šokti?

Voldemaras Chlebinkas – reto žavesio, retos charizmos šokėjas mūsų teatre. Turėjau laimės būti jo kolegė, kartu šokti. Tai buvo nuostabu. Kitas partneris – Genadijus Skorobogatovas. Atvažiavo iš Baku, labai gražiai įsiliejo į mūsų baleto trupę. Po kelerių metų išvyko šokti į Vokietiją. Su juo teko šokti „Don Kichote“. Labai gražus – ispaniško gymio. „Makbete“ mes buvome pora – buvo įdomu dirbti, nes labai kūrybinga asmenybė. Sutapo mūsų požiūriai, kad šokdami būtinai turime kurti vaidmenį. Rengiantis mokyklos baigiamajam koncertui, vienaveiksmiame balete „Šopeniana“ mano pirmasis scenos partneris buvo Petras Skirmantas. Kankinosi su manimi, mokė aukštų pakėlimų, nes klasės vaikinai buvo fiziškai silpnesni. Darbas su Skirmantu man

buvo didžiulė mokykla, jis buvo nepaprastai dėmesingas ir techniškai partneris. Ir teatre teko su juo šokti. „Šopenianą“ ir keletą kitų partijų teko šokti ir su a. a. Jonu Katakiniu. Tuo irgi labai džiaugiausi. Dirbti su juo, kaip pedagogu, buvo ir naudinga, ir teikė džiaugsmo. Taip pat norėčiau paminėti Aurelijų Daraškevičių. Su juo šokau „Medėjoje“. Buvo labai dėmesingas, stiprus partneris. Daug esu šokusi su Aleksandru Molodovu. Duetiniuose šokiuose abudu partneriai turi dirbti, o Molodovas daug ką padarydavo už du. Tokie patys geriausi prisiminimai.

Kuriuos dirigentus norėtumėte išskirti?

Lenkiu galvą prieš baleto dirigentus. Būti baleto spektaklio dirigentu yra sunkiausia, nes reikia taikytis prie solistų pageidaujamo tempo, turi atsiminti jų tempo prašymus bet, kita vertus, dirigentas negali interpretuoti kaip norisi, turi laikytis partitūros. Be to, jiems tekdavo išgirsti solistų repliką: „Sugadinai spektaklį...“ Chaimas Potašinskas yra man sakęs: „Aušrele, jeigu kur suklysiu, nesupyk ant manęs!“ Vytautas Viržonis patogiu man tempu diriguodavo „Miegančiosios gražuolės“ Alyvų feją. Jei sulėtindavau žingsnį, jis „truktelėdavo“. Diriguojant Jonui Aleksai žinojome, kad tempas bus gyvas, tam pasiruošdavome. Valerijaus Želobinskio „Don Kichote“ įterptą Čigonų šokį pagal Kasjano Goleizovskio genialią choreografiją, diriguojant Jonui Aleksai, pačios kojos nešdavo. Jo diriguojamas šis spektaklis būdavo nuostabiausias, nes ta muzika būdavo gyva, perėjimai kontrastingi ir logiški.

Ar pasitaikydavo, kad dirigentas akių nepakelia nuo pulto į šokėjus?

Visko pasitaikydavo. Su dirigentu Mindaugu Piečiaiū sutardavome, jį pavykdavo įtikinti. Susikalbėjimas turi būti ir būdavo. Yra pasitaikę nesusipratimų, kad ne vietoje ir ne laiku orkestras nutyla, nes nežiūri į šokėjus. Bet norėčiau minėti geruosius – Vytautą Viržonį, Joną Aleksą, Alvydą Šulčį. Nedaug teko šokti diriguojant Martynui Staškui.

Be Lidijos Šulgos-Tamulevičienės, su kokiais pedagogais teko dirbti?

Smorigino pastatymus repetuodavome su Lilijana Dišlere, ji duodavo labai vertingų pastabų. Su Jonu Katakiniu gastrolėms repetavau Camille'o Saint-Saëns'o „Miršančią gulbę“. Iš jo pasisėmiau daug patirties: mokėdavo rasti su atlikėjais bendrą kalbą, scenoje stebuklus išdarinėjo, padėdavo šokėjams sukurti vaidmenį, t. y. ne „užmauti“ jį ant atlikėjo, o pačiam „įlįsti“ į vaidmenį.

Dirbti su a. a. Henriku Baniu būdavo šventė: įnešdavo patoso, geros nuotaikos, humoro. Iš Banio gaudavome artistinio polėkio injekciją. Yra tekę nemažai dirbti su Vaclovu Sasnausku. Iš kiekvieno ėmiau, kaupiau, fiksavau, kas naudinga. Tikrai turėjau puikių pedagogų.

Kuriuos choreografus labiausiai vertinate ir kodėl?

Kadangi jaučiau alkį neoklasikai, vadinamajam modernui, tai įdomiausias buvo Smoriginas. Gaila, kad tuomet jam nebuvo uždegta žalia šviesa kurti LNOBT. Manau, viskas

būtų buvę kitaip. Išgyvename, kad nėra lietuvių choreografų, bet patys juos paliekame už borto, nesudarome sąlygų, o pas-kui dejuojame, kad jų nėra. Atrodo, šiandien, dėkui Dievui, viskas keičiasi. Dabar kaip choreografas labai sėkmingai debiutavo Martynas Rimeikis. Linkiu jam kuo geriausios kūrybinės sėkmės. Mano galva, puikus buvo Cholinis diplominis darbas „Medėja“. Techniškai man „įkandamas“. Man labai patiko choreografo Michailo Bojarčikovo, peterburgiškos kultūros ir nepaprastai muzikalaus, „Romeo ir Džuljeta“ pastatymas, Brazdylio „Amžinai gyvi“, kuriame šokau Motiną.

Jeigu būtumėte gimusi dešimt–penkiolika metų vėliau, kokį teatrą būtumėte pasirinkusi?

Ar išvažiuočiau iš Lietuvos? Nesu kosmopolitė. Man įdomu visur keliauti, bet visada norisi grįžti namo, pasiilgstu namų, šeimos. Matyt, toks mano charakteris. Jei būčiau jauna, turbūt pasirinkčiau tą patį kelią.

Ar jaučiatės pakankamai įvertinta?

Taip. Man svarbiausia buvo kolegų geras žodis, tikėjimas manimi. Nesvarbu vardai, apdovanojimai, kad ir kaip jie būtų malonūs.

Ką profesiniu atžvilgiu davė gastrolės? Ar jos tebuvo galimybė daugiau užsidirbti, pamatyti kitas šalis?

1982-aisiais, kai dar šokau kordebalete, mūsų baleto trupė gastroliavo Švedijoje. Buvo įdomu, naudinga bent akies krašteliu, pro langą pamatyti kitą pasaulį, kitus kraštus. Paskutiniaisiais sovietiniais metais ir nepriklausomybės pradžioje algos buvo mažos, tad gastrolės būdavo ir papildomas uždarbis. Mes daug gastroliavome Vokietijoje, Olandijoje. Olandijoje gyvendavome ilgesnį laiką viename mieste, tai daugiau galėjome apžiūrėti įvairių objektų. Įdomiausias, ilgiausios gastrolės buvo Meksikoje. Vienos pirmųjų gastrolių – Graikijoje. Apžiūredama Akropolį iki galo nesuvokiau, ar čia vyksta istorijos pamoka, ar sapnuoju. Palyginti su mano kollegomis, keliavau vidutiniškai daug.

Aušra Gineitytė – Alyvų feją Piotro Čaikovskio balete „Miegančioji gražuolė“. Lietuvos valstybinis operos ir baleto teatras. Asmeninio archyvo nuotrauka

Aušra Gineitytė – Dalia. Muzikinis filmas „Dalia“ (1985).
Režisierė – Jadvyga Zinaida Janulevičiūtė.
Asmeninio archyvo nuotrauka

Kokie Jūsų mėgstamiausi kompozitoriai? Pagal kurių muziką šokti buvo tikras malonumas?

Mėgstamų kompozitorių yra daug. Pagal kuriuos teko šokti, išskirčiau Aleksandro Glazunovo „Raimondą“, Sergejaus Prokofjevo „Romeo ir Džuljetą“, Valerijaus Želobinskio Čigonų šokio interpa Ludwigo Minkaus „Don Kichote“ (pradinėje redakcijoje), tobulai sukurtą Kasjano Goleizovskio. Atrodytų, kad choreografija sudėtinga, bet kartu buvo logiška, patogi, joje galėjai atrasti daug spalvų, niuansų. Piotras Čaikovskis – kitoks, ne toks man artimas, nors pagal jo muziką šokom tai, kas gražiausia. Klausantis Prokofjevo „Romeo ir Džuljetos“ virpėdavo mano kūnas. Kai man buvo paskirtas Sinjoros Kapuleti motinos vaidmuo, džiaugdavausi, kad šoku tame spektaklyje, jau vien dėl muzikos!

Pakalbėkime apie Jūsų darbą kine. Vaidinote muzikiniame filme „Dalia“ pagal Balio Sruogos to paties pavadinimo pjesę.

Buvau tik pradėjusi šokti teatre. Filmuotis buvo sudėtinga, nes vaidindama turėjau menamai dainuoti, mane įgarsino operos solistė Gražina Apanavičiūtė, kurios balsas nepaprasto stiprumo. Filmuojant stambiu planu, turėdavau ne savo balsu perteikti subtiliausias emocijas. Labai įdomi patirtis buvo darbas su dramos artistais, operos atlikėjais. Kartu filmavosi Vladimiras Prudnikovas, Mykolas Bakula, Zenonas Žemaitis ir kt. Kine teko vaidinti ir daugiau, epizoduose. Kiekvienas darbas yra pamoka, kurios gal iš karto nesupranti, bet viskas susikrauna į patirties bagažą. Mano profesinėje karjeroje visko reikėjo.

Kiek dėl intensyvaus kūrybinio darbo nukentėjo Jūsų asmeninis gyvenimas?

Be abejo, artistų vaikams dėmesio tenka mažiau, nors kiek galėdama stengiausi, kad kuo mažiau šeima nukentėtų. Teko ir auklėti samdyti, nes vienas vaikas nenorėjo eiti į darželį. Visko buvo. Vakaraus vaikai nematydavo mamytės. Jei būčiau vadovavusis principu: „Tik teatras, tik jis vienintelis, pirmas ir paskutinis tikslas“, gal būčiau sukūrusi daugiau vaidmenų. Teatras, baletas reikalauja fanatizmo, pasišventimo, bet baletu nesibaigia visas gyvenimas. Man labai reikėjo

šeimos, vaikų. Sukūrusi šeimą, gimus vaikams pasijaučiau visaverčiu žmogumi. Nemažai esu kai ko atsisakiusi, kad tik galėčiau ilgiau pabūti su mažaisiais. Jei dėl jų ką praradau scenoje, visiškai nesigailiu. Užtai turiu puikią šeimą, puikius vaikus, anūkus. Tai man labai svarbu.

Jau dvidešimt metų dirbate M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baletu skyriaus pedagoge. Kiek šis darbas Jums svarbus? Su kokiomis problemomis susidūrėte, pradėjusi dirbti pedagoge, nes būdama vaikas turbūt ne kartą esate sau pasakiusi: „Daryčiau kitaip!“

Kai baigiau mokyklą, mokytoja Leokadija Dumšaitienė man pasiūlė po darbo teatre grįžti į mokyklą dėstyti. Jai atsakiau: „Tikrai ne!“ Savęs mokytoja neįsivaizdavau, nuobodus darbas kartoti tą patį per tą patį. Bet atsitiko taip, kad dirbant teatre, kai buvau 35 metų, viena charakterinio šokio mokytoja išvyko į Vokietiją, ir atsirado laisva vieta, į ją pakvietė mane. Buvęs mano vyras paragino pabandyti. Pabandžiau. Pradžiai buvo labai sunki. Patirtį kaip charakterinio šokio šokėja turėjau didžiulę, bet viena yra šokti, o kita – dėstyti. Dabar matau, kad turėjau daug drąsos! Šiandien labai džiaugiuosi, kad nepabijojau, nuėjau. Man labai pasisekė, nes gavau puikią klasę, kurioje mokėsi Goda Bernotaitė, Eligijus Butkus, Donatas Bakėjus, Audra Stackevičiūtė, Martynas Rimeikis, Andrius Žužžalkinas, Inga Cibulskytė. Su jais radome kontaktą. Nors mokytojos darbas sunkus, varginantis, atsakingas: reikia įkvėpti meilę šokiui, teisinga linkme nukreipti mokinius. Pedagoginis darbas man labai patinka, nepaprastai įdomus. Gali dėstyti tą pačią programą, vaiką mokyti to paties šokio, bet turi atsižvelgti į kiekvieno individualumą.

Mūsų mokykla – stebuklų laukas. Vienais atvejais labai gabūs vaikai nedaug pasiekia, o vidutinių gabumų, darbštūs padaro stebuklus. Pedagogo darbas yra kupinas netikėtumų. Šokti neišmokini, tik padedi. Vyksta abipusis darbas, aš mokausi iš vaikų, kaupiu patirtį, kaip elgtis ir ką jiems pasakyti. Bendravimas su vaikais man yra didžiulis džiaugsmas ir turtas.

Kartkartėmis mokykla susilaukia priekaištų dėl kvalifikuotų šokėjų neparengimo Operos ir baletu teatro Baletu trupei. Ar šie priekaištai pamatuoti?

Iš dalies su tuo sutiktina. Bet mes negalime lygiuotis su Maskvos ar Paryžiaus mokyklomis. Lietuva – maža. Čiurlioniukai, gal ir mažiau turėdami prigimtinių duomenų, scenoje sukuria ryškius ir įtaigius vaidmenis. Mūsų mažesnės galimybės rinktis gabius, tinkamų fizinių duomenų vaikus. Betgi mūsų mokyklą baigusieji yra daug pasiekę. Užtenka paminėti Eglę Špokaitę, Rūtą Jezerskytę, Jurgitą Droniną, Mindaugą Baužį ir kt. Tiesa yra tokia: kas nedirba, tas nesusilaukia priekaištų. Be abejo, yra ką tobulinti, gerinti. Stengiamės rengti seminarus, eiti į priekį. Aš, dėstydama charakterinį šokį, susiduriu su dilema, nes pasaulyje grynasis charakterinis šokis nyksta, Vakarai šio šokio nežino. Kita vertus, toks šokis – raritetas (*pranc. rare – retas*), kurį verta saugoti kaip relikviją, palikimą. Man patinka ši disciplina, nes joje daug artistiško, gyvumo. Tai augina, gaivina, neleidžia senti. Gaivina ir mokiniai. Tu turi su jais augti, tobulėti, nes jei gyvensi vakarykšte diena, tai nesusikalbėsi su jais.

Kuo iš esmės skiriasi ir kuo panašus Choreografijos skyrius prieš 55 metus ir dabar? Kaip pasikeitė mokyklos Baletu skyrius?

Pasikeitė, ir į gerą pusę. Turiu mintyje ne vien darbo sąlygas, naujus pastatus, Šokio teatrą, bet ir savo programą. Pavyzdžiui, kai aš mokiausi, nebuvo tokios disciplinos kaip šiuolaikinis šokis. Dabar mokiniai jau gauna šiuolaikinio šokio pagrindus. Anksčiau neturėjome Šokio teatro, mokiniai negalėjo įgyti sceninės patirties, praktikos. Net baigiamajame koncerte jie ne visada turėdavo galimybių šokti. Dabar vaikai turi tiek sceninės praktikos, kad kartais pervargsta, fiziškai neištveria. Mokykla keičiasi į gerą pusę. Jeigu stovėsime vietoje, niekas į mūsų mokyklą neateis.

Seniau į Baletu skyrių priimdavome tik dešimtmečius vaikus, o dabar – nuo penkerių, šešerių metų.

Atsirado „Trys mūzos“ – ikimokyklinio amžiaus vaikai mokosi muzikos, baletu, dailės. Yra pradinės klasės, kuriose mokoma baletu. Kuo anksčiau pradedame mokyti klasikinio šokio pagrindų, išmokome pozicijų ir kt. Taigi yra daug gerų, vertingų naujovių.

Iki nepriklausomybės atkūrimo pedagogus rengė Maskvos teatrinis institutas. Ar Muzikos akademija pajėgi juos išugdyti?

Nesimokiau Maskvoje, todėl nežinau. Mes pradžioje buvome pedagogai praktikai. Dabar pedagogai turi turėti aukštąjį išsilavinimą, vien patirties neužtenka, kad ir kokia didelė

ji būtų. LMTA 2007 metais įsteigus Šokio katedrą baigiau magistrantūros studijas drauge su savo kolegomis pedagogais.

Kaip spėdavote vienu metu dirbti teatre, mokykloje, studijuoti Muzikos akademijoje? O dar šeima?!

Tuo metu mūsų vaikai jau buvo mokyklinio amžiaus, pakankamai savarankiški. Jie buvo labai supratingi, suvokdavo, kad mama užsiėmusi, kad tėvai – artistai ir kad taip turi būti, nors gal sieloje ir priekaištavo. Jie mokėjo būti vieni. Mokydavausi, ruošdavausi pamokoms naktimis.

Pasireiškėte ir kaip choreografė, už baletą vaikams „Piteris Penas“ kartu su kitais pedagogais buvote apdovanota Auksiniu scenos kryžiumi!

Baletu pedagogas kartu yra ir choreografas, kasdien kuria kombinacijas – mini choreografijas. Potraukio choreografijai neturiu, ji nėra mano stichija. Esu labiau „adaptatorė“, o ne originalios choreografijos kūrėja, nors choreografinių žinių turiu, nes šokio pedagogas niekaip negali apsieiti be jų. Baletu „Piteris Penas“ pastačiau charakterinį Indėnų šokį.

Dėkoju Jums už pokalbį ir linkiu sėkmės pedagoginiame darbe.

**Aušrą GINEITYTĘ kalbino
Jūratė TERLECKAITĖ**

Genadijus Skorobogatovas – Makbetas, Aušra Gineitytė – Ledi Makbet Osvaldo Balakausko baletu „Makbetas“. Lietuvos valstybinis operos ir baletu teatras. Gintauto TRIMAKO nuotrauka iš asmeninio archyvo

